

SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO HÀ NỘI
TRƯỜNG THPT PHÙNG KHẮC
KHOAN-THẠCH THẮT

Đề chính thức

ĐỀ THI HSG CẤP TRƯỜNG KHỐI 10, 11

Năm học: 2019 – 2020

Môn: Lịch sử 11

(Thời gian làm bài: 150 phút)

Không kể thời gian giao đề

Câu 1: (4,5 điểm)

Vì sao trong hoàn cảnh lịch sử của châu Á nói chung, Nhật Bản lại thoát khỏi thân phận thuộc địa và trở thành nước tư bản phát triển?

Câu 2: (4,0 điểm)

Tại sao năm 1917 ở nước Nga lại diễn ra hai cuộc cách mạng? Tính chất và ý nghĩa của Cách mạng tháng Mười Nga?

Câu 3: (2,5 điểm)

Nguyên nhân chủ yếu dẫn đến hai cuộc chiến tranh thế giới trong thế kỉ XX?

Câu 4: (4 điểm)

Triều đình Huế có thái độ như thế nào trong quá trình thực dân Pháp tiến hành chiến tranh xâm lược nước ta từ 1858 đến 1874?

Câu 5. (5 điểm)

Vì sao gọi phong trào yêu nước chống Pháp của nhân dân ta từ năm 1885 đến năm 1896 là phong trào Cần vương? Em hãy phân tích những đặc điểm chính và rút ra tính chất của phong trào này.

-----Hết-----

(Thí sinh không sử dụng tài liệu)

Số báo danh:Họ và tên:

ĐÁP ÁN

Câu 1. (4,5 điểm)

Vì sao trong hoàn cảnh lịch sử của châu Á, Nhật Bản thoát khỏi thân phận một nước thuộc địa và trở thành tư bản phát triển?

Bối cảnh	- Châu Á: chế độ phong kiến suy yếu, khủng hoảng; là nơi có vị trí chiến lược quan trọng, tài nguyên phong phú, nhân công dồi dào; đứng trước nguy cơ bị các đế quốc nhòm ngó, xâm lược... - Nhật Bản: tồn tại chế độ phong kiến khủng hoảng, do Tướng quân (chế độ Mạc phủ) nắm mọi quyền lực. Tướng quân đã kí những hiệp ước bất bình đẳng với đế quốc => Tháng 1/1868, sau khi lên ngôi vua, Minh Trị lấy lại quyền lực và thi hành hàng loạt cải cách theo hướng TBCN	0,5đ 0,5đ
Nội dung cải cách	- Về chính trị - Về kinh tế - Về quân sự - Về giáo dục	0,5đ 0,5đ 0,5đ 0,5đ
Ý nghĩa	- Cuộc Duy tân Minh Trị có ý nghĩa như 1 cuộc cách mạng tư sản, mở đường cho CNTB phát triển ở Nhật - Nhật từ 1 nước nông nghiệp trở thành 1 nước công nghiệp - Nhờ cuộc Duy tân, Nhật Bản đã thoát khỏi thân phận thuộc địa, vươn lên trở thành nước tư bản phát triển nhất của châu Á - Có ảnh hưởng mạnh mẽ tới cách mạng các nước châu Á, trong đó có Việt Nam	0,5đ 0,25đ 0,5đ 0,25đ

Câu 2. (4điểm)

Tại sao năm 1917 ở nước Nga lại diễn ra hai cuộc cách mạng? Tính chất và ý nghĩa của Cách mạng tháng Mười Nga?

Ý 1	*Nước Nga diễn ra 2 cuộc cách mạng cùng trong năm 1917 vì: - Cách mạng tháng Hai diễn ra đã lật đổ được chế độ quân chủ chuyên chế Nga hoàng, nhưng lại tồn tại 2 chính quyền song song: + Xô viết đại biểu công nhân, nông dân, binh lính + Chính phủ tư sản lâm thời => Hai chính quyền này đại diện cho lợi ích của các giai cấp khác nhau nên không thể cùng tồn tại lâu dài - Lê-nin và Đảng Bôn-sê-vích đã đề ra kế hoạch tiếp tục làm cách mạng để lật đổ Chính phủ lâm thời tư sản	1đ 0,5đ
Ý 2	- Tính chất: là cuộc cách mạng XHCN - Ý nghĩa: + Đối với nước Nga: làm thay đổi hoàn toàn tình hình đất nước	0,5đ 1đ

	và số phận của hàng triệu người ở Nga; mở ra 1 kỉ nguyên mới – giai cấp công nhân, nhân dân lao động và các dân tộc được giải phóng khỏi mọi áp bức, bóc lột, đứng lên làm chủ đất nước và vận mệnh của mình, xây dựng chế độ mới – XHCN + Đối với thế giới: làm thay đổi cục diện TG – CNTB không còn là hệ thống bao trùm TG; cổ vũ mạnh mẽ và để lại nhiều bài học quý báu cho phong trào cách mạng của giai cấp công nhân, nhân dân lao động và các dân tộc bị áp bức trên toàn TG	1đ
--	---	----

Câu 3. (2,5điểm)

Nguyên nhân chủ yếu dẫn đến hai cuộc chiến tranh thế giới trong thế kỉ XX?

- Quy luật phát triển không đồng đều của chủ nghĩa tư bản dẫn đến sự thay đổi tương quan lực lượng giữa các cường quốc tư bản.	0,5đ
- Sự phân chia thuộc địa giữa các đế quốc không đồng đều. Nền kinh tế tư bản chủ nghĩa ngày càng phát triển mạnh, nhu cầu thuộc địa ngày càng lớn, dẫn đến cuộc chiến tranh để chia lại thuộc địa.	1,0đ
- Tình hình trên đã làm phát sinh mâu thuẫn giữa đế quốc với đế quốc, dẫn đến việc hình thành các khối đế quốc đối lập nhau, làm cho các cuộc chiến tranh nhanh chóng bùng nổ. Cả hai cuộc chiến tranh tàn khốc này đã để lại hậu quả rất nặng nề cho nhân loại.	1,0đ

Câu 4: (4 điểm)

Triều đình Huế có thái độ như thế nào trong quá trình thực dân Pháp tiến hành chiến tranh xâm lược nước ta từ 1858 đến 1874?

- Trên mặt trận Đà Nẵng (1858)
 - + 1858- 1860: Trước hành động xâm lược của thực dân Pháp đánh chiếm nước ta, triều đình Huế đã xây thành lũy, cùng nhân dân thực hiện "vườn không nhà trống", thực hiện tốt chiến thuật phòng thủ chống giặc (0,5đ)
- Chiến sự ở Gia Định và các tỉnh Nam Kỳ (1859 - 1862)
 - + Triều đình tiếp tục tổ chức kháng chiến và được sự hỗ trợ của nhân dân. Thực dân Pháp bị sa lầy, rơi vào tình thế tiến thoái lưỡng nan. (0,5đ)
 - + Triều đình diễn ra sự phân hóa, một bộ phận muốn đánh Pháp, một bộ phận muốn "thủ để hoà", cuối cùng đã ký Hiệp ước Nhâm Tuất để bảo vệ quyền lợi giai cấp... (0,5đ)
- Từ 1862 – 1867:
 - + Sau khi kí hiệp ước Nhâm Tuất, triều đình ra lệnh cho nghĩa quân lui binh, giải tán phong trào kháng chiến, hạ khí giới nộp cho Pháp. (0,25đ)
 - + Triều đình trả chiến phí cho Pháp, cử phái đoàn thương thuyết chuộc 3 tỉnh miền Đông đã mất nhưng thất bại. Thái độ bạc nhược của triều đình Huế đã tạo điều kiện cho Pháp chiếm luôn 3 tỉnh miền Tây Nam Kỳ... (0,5đ)
- Từ 1867-1874:

+ Pháp gặp khó khăn nhưng triều đình đã bỏ lỡ cơ hội chấn chỉnh kinh tế quốc phòng, khước từ cải cách, tiếp tục chính sách vơ vét, bóc lột trả chiến phí cho Pháp, đàn áp khởi nghĩa nông dân... (0,5đ)

+ Thông qua con đường thương thuyết chuộc lại 6 tỉnh Nam Kỳ đã mất. Tư tưởng đầu hàng đã chi phối phần lớn quan lại...

+ Tháng 11/1873, quân Pháp tấn công Hà Nội, triều đình hoang mang bị động, thất bại, chứng tỏ sự yếu kém, thiếu quyết tâm đánh giặc... (0,5đ)

+ Chiến thắng Cầu Giấy (12/1873) của nhân dân ta làm cho ý chí xâm lược của chúng bị lung lay. Nhưng thời cơ đó đã bị bỏ lỡ vì triều đình lún sâu vào con đường thỏa hiệp, ký Hiệp ước 1874. (0,5đ)

+ Hiệp ước 1874 đã làm mất một phần quan trọng độc lập chủ quyền của dân tộc, xác lập độc quyền kinh tế của Pháp trên khắp đất nước ta... Đây là một bước mới trong quá trình đầu hàng của triều đình Huế... (0,25đ)

Câu 5: (5điểm)

* Phong trào yêu nước chống Pháp của nhân dân ta từ năm 1885 đến năm 1896 gọi là phong trào Cần vương, vì:

- Năm 1885, Tôn Thất Thuyết lấy danh vua Hàm Nghi xuống chiếu Cần vương, kêu gọi văn thân, sĩ phu và nhân dân cả nước đứng lên vì vua mà kháng chiến. Chiếu Cần Vương đã nhanh chóng thổi bùng ngọn lửa yêu nước đang âm ỉ cháy trong nhân dân bấy lâu, tạo thành một phong trào đấu tranh mạnh mẽ, sôi nổi, quyết liệt của nhân dân ta kéo dài suốt hơn 10 năm cuối thế kỷ XIX. (1đ)

- Thực chất đó là phong trào yêu nước chống Pháp của nhân dân ta nhưng vì được nôm ra dưới danh nghĩa giúp vua cứu nước nên phong trào này được gọi là phong trào Cần vương. (0,5đ)

* Đặc điểm:

- Lãnh đạo: tầng lớp văn thân, sĩ phu yêu nước hưởng ứng chiếu Cần vương... (0,5đ)

- Mục tiêu: đánh đuổi thực dân Pháp, giành độc lập dân tộc, khôi phục vương triều phong kiến độc lập có chủ quyền. (0,5đ)

- Quy mô: tập trung ở các tỉnh Bắc Kỳ và Trung Kỳ... (0,5đ)

- Lực lượng tham gia: văn thân sĩ phu yêu nước, đông đảo quần chúng nhân dân, có cả dân tộc thiểu số. (0,5đ)

- Hình thức đấu tranh: khởi nghĩa vũ trang. (0,5đ)

* Tính chất: Là phong trào yêu nước chống Pháp theo ý thức hệ phong kiến, mang tính dân tộc sâu sắc (1đ)